

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI

Centre de Recursos per a
l'Aprenentatge i la Investigació

CRAI Biblioteca
Pavelló de la República

***Inventari del Fons FP
Subsèrie Francesc Xavier Hernández Cardona
del CRAI Biblioteca del Pavelló de la República
de la Universitat de Barcelona***

**Olga Giralt i Esteve
Documentalista
CRAI Biblioteca del Pavelló de la República**

**Barcelona, gener 2021
Actualitzat: maig 2022**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI

Centre de Recursos per a
l'Aprenentatge i la Investigació

CRAI Biblioteca
Pavelló de la República

Aquesta obra esta subjecta a la llicència de:
Reconeixement

<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/deed.ca>

Apunt biogràfic ¹

Francesc Xavier Hernández Cardona (Barcelona, 1954)

El Dr. Francesc Xavier Hernández Cardona és catedràtic de Didàctica de les Ciències Socials. Va exercir com a president de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB; com a cap del Departament de Didàctica de les Ciències Socials i com a Director General de Recerca de la Generalitat de Catalunya durant el govern Maragall i part del govern Montilla. Va col·laborar, de manera determinant, en el disseny i desenvolupament del sistema català de recerca. Ha estat guardonat amb la distinció Narcís Monturiol, al mèrit científic i tecnològic per la Generalitat de Catalunya. Una de les seves línies principals de treball ha estat el desenvolupament del concepte de "museografia didàctica" que posa l'èmfasi en les possibilitats de comprensió, en diferents modalitats d'exposicions i espais museïtzats. Va ser responsable del projecte històric i museogràfic del Museu d'Història de Catalunya (entre el 1994 i el 1996) que es va dissenyar i executar en un temps record i que esdevingué un dels primers intents europeus de desenvolupament d'una museografia didàctica i interactiva aplicat a la història. En paral·lel i en el mateix període esdevingué responsable del disseny didàctic de la Ciutadella Ibèrica de Calafell, un projecte pioner quant a intervenció museogràfica en espais proto-històrics. Com a director del grup de recerca DIDPATRI (Didàctica del patrimoni) va intervenir en el disseny, coordinació i execució de diferents exposicions i museus, així com de la museïtzació dels més diversos recintes: Muralles de Dalt Vila (Eivissa); Muralles de Ceuta; Muralles de Melilla; Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana; Centro de Interpretación de la Dama de Baza. Una de les seves aportacions més notables va ser la co-direcció (juntament amb el Sr. Joaquim Torra) de l'exposició "Donec Perficiam" al Born de Barcelona (2013) que va superar els 500.000 visitants i que ha estat l'exposició temporal més visitada a Barcelona. En els darrers temps les seves aportacions més rellevants, en el camp de la museografia, han estat projectes com "Mossos d'esquadra, 300 anys", sobre uniformologia del cos de Mossos d'Esquadra o la museïtzació del castell de la Trinitat de Roses, un projecte molt ambiciós que ha esdevingut referent en el camp de la museïtzació d'espais poliorcètics. El Dr. Francesc Xavier Hernández Cardona també ha fet aportacions rellevants en el camp de la iconografia didàctica amb projectes com "Barmi", i "Lebek" que van generar productes didàctics que es van traduir a diversos idiomes. Actualment treballa en la sistematització de generació d'imatges integrades del passat a partir de 3D i tècniques matte painting, i utilitzant les potencialitats dels grups de recreació històrica. Un altre dels aspectes en els quals ha estat pioner ha estat la història i l'arqueologia del conflicte: en aquest camp destaquen les seves aportacions a la història militar de Catalunya i les excavacions sistematitzades efectuades en l'entorn de la batalla de l'Ebre i en camps de batalla com els de Talamanca.

¹ Apunt biogràfic elaborat per Francesc Xavier Hernández Cardona

Fons Personal Francesc Xavier Hernández Cardona

Descripció del fons

El fons personal de Francesc Xavier Hernández Cardona fou cedit al CRAI Biblioteca del Pavelló de la República l'any 2020. Abasta cronològicament des de principis del segle XX fins als anys 1990, ocupa 0'30 metres lineals i consta de 2 subsèries.

Subsèrie 1: Documentació rebuda per Xavier Hernández. Conté:

- Una còpia de l'expedient judicial i militar (aportació i valoració de proves i testimonis, judici, condemna i sentència) del President Lluís Companys, els membres del seu govern, el President del Parlament de Catalunya i l'Alcalde de Barcelona, entre altres, després del fracàs de la proclamació per part de la Generalitat de l'Estat català dins la República federal espanyola el 6 d'octubre de 1934. Els inculpats foren empresonats i jutjats pel Tribunal de Garanties Constitucionals, que el 6 de juny de 1935 els va condemnar a 30 anys de presó pel delictes de rebel·lió militar. Aquest expedient fou cedit a Xavier Hernández pel professor Cristòfol Trepal Carbonell que l'havia rebut del seu pare que era advocat.
- Una col·lecció de cartes, fotografies i documentació diversa de la família de Jaume Fernández i Carme Puyol, que el Grup de Recerca de Xavier Hernández va rebre anònimament. Abasta cronològicament des del 1922 fins al 1992.
- Un escrit de Marcel·lí Perelló sobre el Complot del Garraf (Barcelona, 1925)

Subsèrie 2: Documentació recopilada i conservada per Xavier Hernández. Conté:

- Fulls volants diversos de la transició política espanyola (1976-1980) i fins a principis dels anys 1990, classificats per organització política i temes diversos (ecologisme, feminisme, pacifisme, feixisme, etc.)

Subsèrie 3: Materials relacionats amb el projecte de creació per part de la Generalitat de Catalunya del Museu d'Història de Catalunya². Aquest projecte va ser finalment descartat.

---

² Ubicat als antics Magatzems Generals de Comerç (MGC), va ser inaugurat l'any 1996, fruit de les donacions consta d'una col·lecció pròpia i la majoria de les peces estan relacionades amb la història política i institucional de Catalunya.

3Subsèrie 1: Documentació rebu, consta d'una col·lecció pòpiada per Xavier Hernàndez

FP (Xavier Hernàndez). 1

1

1- Xavier Hernàndez. Expedient del Judici al President Lluís Companys i Jové i altres, amb motiu dels fets del 6 d'octubre de 1934

1- [Expedient judicial i militar contra el President Lluís Companys, els membres del seu Govern, el President del Parlament de Catalunya i l'Alcalde de Barcelona, entre altres, amb motiu dels fets del 6 d'octubre de 1934]. Barcelona, octubre – desembre 1934.

1

2- Xavier Hernàndez. Documentació de la família de Jaume Fernàndez i Carme Puyol

I- Fotografies

- 1- Retrat de Carme Puyol dedicat a Jaume Fernàndez
- 2- Jaume Fernàndez i Carme Puyol durant el sopar de Nadal de 1982
- 3- Jaume Fernàndez i Carme Puyol en un sopar [s.d.]
- 4- Fotografia de família [s.d.]
- 5- Fotografies de carnet de Jaume Fernàndez i Carme Puyol. [s.d.]
- 6- Fotografies diverses de la família de Jaume Fernàndez i Carme Puyol estripades

II- Correspondència de guerra entre Jaume Fernàndez i Carme Puyol (1937-1939)

- 1- Sobres de cartes de Jaume Fernàndez (32 Divisió, 137a Brigada, 546 Bón., 3ª Companyia, Base 8ª, C.C.nª11 C.1) adreçades a Carme Puyol
- 2- Cartes adreçades Jaume Fernàndez a Carme Puyol [Manuscrites]:
  - Tortosa, 31 d'agost 1937 (1 carta)
  - Escola de Comissaris II Cos d'exèrcit, 17 setembre 1938 (1 carta)
  - En campanya, 1 novembre 1938 a 20 desembre 1938 (5 postal, 16 cartes)
  - Cartes incompletes o estripades

III_ Documentació diversa de Jaume Fernàndez i Carme Puyol

- 1- ATENEU POLYTECHNICUM. SECCIÓ EXCURSIONS. [Programa d'un festival que s'ha de celebrar el 28 d'abril de 1934 a Barcelona]. Barcelona, 1934.

- 2- FERNÁNDEZ, Jaume. [Excursió al Montserrat el 19 de novembre de 1922]. Barcelona, 1922. [Quadern mecanoscrit amb il·lustració a la coberta. Estripat]
- 3- *Mi Brigada: Himno de la 137ª Brigada Mixta, 32ª División*. [S.l.], [1936-1939].
- 4- *Coblas a Honor al Gloriós Sant Sebastià Màrtir que es venera al Santuari de la Posa de la molt antiga vila d'Isona*. [S.l.n.d.].
- 5- POLIMNIA. CLUB MUSICAL DE RADIO PENINSULAR. [Rebutts de pagament del soci Jaume Fernàndez]. Barcelona, [1960-1980].
- 6- FINCAS MARTELL. [Liquidacions de despeses de la finca on vivia Jaume Fernàndez a la ciutat de Barcelona]. Barcelona, 1983-1985.
- 7- ESPANYA. SERVICIO NACIONAL DE LOTERÍA. [Número de Lotería de l'any 1996].
- 8- [Menús de 2 àpats, una comunió (196) i un casament (1992)]

1

3- Xavier Hernández. Complot del Garraf (Barcelona, 1925)

- 1- PERELLÓ, Marcel·lí. El complot del Garraf. Barcelona, 1960. [Document incomplet, mecanografiat, acompanyat d'una carta adreçada a Mas i Papera (10 juliol 1960)]

Subsèrie 2: Documentació recopilada i conservada per Xavier Hernández

FP (Xavier Hernández). 2 (1)

2 (1)

- 1- Associacions de veïns i barris**
- 2- Campanyes populars**
- 3- Catalanització – Defensa llengües minoritàries**
- 4- Col·lectius de Joves Comunistes (CJC)**
- 5- Comisiones Obreras (CCOO)**
- 6- Confederació Sindical de Catalunya (CSC)**
- 7- Confederació Sindical de Treballadors de Catalunya (CSTC)**
- 8- Convergència Democràtica de Catalunya (CDC=**
- 2.9- Convergència i Unió (CiU)**
- 10- Ecologistes**
- 11- Editorials – Llibreries**
- 12- Ensenyants – Ensenyament – Universitat**
- 13- Entesa dels Nacionalistes d'Esquerra – Entesa de l'Esquerra Catalana**
- 14- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)**
- 15- Feixistes – Extrema dreta**
- 16- Feministes**
- 17- Independentistes (CSPC, MDT, IPC, FNC, PSAN...)**

FP (Xavier Hernández). 2 (2)

2 (2)

- 1- Iniciativa per Catalunya (IC)**
- 2- Jocs Olímpics Barcelona 1992**
- 3- Llibertaris (CNT, AIT, ...)**
- 4- Lliga Comunista Revolucionària (IV Internacional – Lliga Comunista Revolucionària (ETA VI)**
- 5- Moviment Comunista de Catalunya – Moviment de la Joventut Comunista de Catalunya (MCC – MJCC)**
- 6- Moviment de Defensa de la Terra – Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans**
- 7- Nacionalistes d'Esquerra (NE)**
- 8- Pacifistes – Anti-OTAN**
- 9- Partido Comunista de España (Marxista-Leninista) (PCE(ML)**
- 10- Partido del Trabajo de España (PTE)**
- 11- Partido Socialista de los Trabajadores (PST)**
- 12- Partit del Treball de Catalunya (PTC)**
- 13- Partit dels Comunistes de Catalunya (PCC)**
- 14- Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)**
- 15- Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC)**

- 16- Ràdios lliures**
- 17- Solidaritat d'Obrers de Catalunya (SOC)**
- 18- Solidaritat internacional**
- 19- Treballadors – Comunicats conjunts (Sindicats)**
- 20- Unidad Popular Republicana (UPR)**
- 21- Unió Sindical de Treballadors de l'Ensenyament de Catalunya (USTEC)**
- 22- Unión de Juventudes Maoistas (UJM)**
- 23- Unión General de Trabajadores (UGT)**
- 24- Unión Sindical Obrera (USO)**
- 25- Unitat pel Socialisme (LCR, MCC, OCE(Br), PTC)**
- 26- Xirinacs, Lluís M.**

Subsèrie 3: Materials relacionats amb el projecte de creació del Museu d'Història de Catalunya

FP (Xavier Hernàndez). 3 (1)

3 (1)

1- Museu d'Història de Catalunya. Projecte

3 (1)

1- Museu d'Història de Catalunya. Fitxes

FP (Xavier Hernàndez). 3 (2)

3 (2)

1- Museu d'Història de Catalunya. Planimetries conjunts lineals

3 (2)

2- Museu d'Història de Catalunya. Planimetries de conjunt

FP (Xavier Hernàndez). 3 (3)

3 (3)

1- Museu d'Història de Catalunya. Planimetries mòduls interactius

3 (3)

2- Museu d'Història de Catalunya. Croquis

3 (3)

3- Museu d'Història de Catalunya. Croquis conjunts lineals